

B3

B3

B3

A3

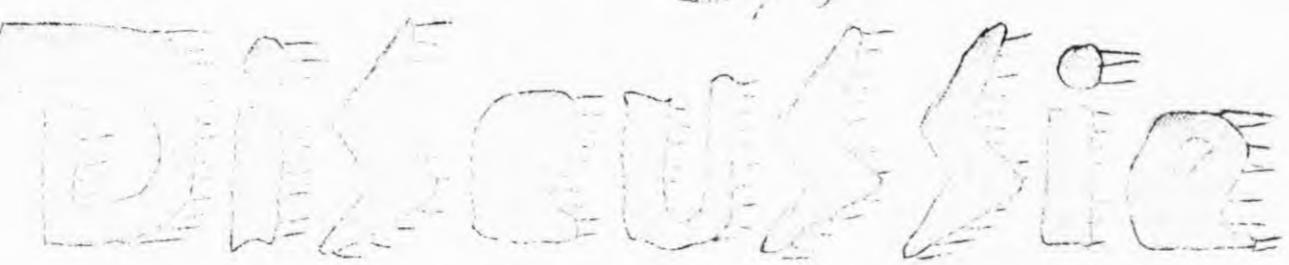
B4

A4

B5

A5

de bevrijding der arbeiders,
Maatschappij der arbeiders zelf! K.M.

Organen
uitgegeven door linkse arbeiders

No. 18

September 1935.

DE BELGISCHE MIJNWERKERSSTAKING VAN MEI 1935.

De Belgische mijnwerkersstaking in Mei '35 was een hoogtepunt in de proletarische klassenstrijd gedurende de afgelopen 10 jaren. Niet door haar omvang, want in dit opzicht bleef ze achter de grote stakingsgolf van 1933, maar wel door de vormen waarin ze verliezen. In 1935 zien we het zelfstandig zoeken van nieuwe vormen van klassenstrijd. En het opvallende daarbij is, dat de massa's een strijdmethode aanpassen, die in België nog nooit gepropageerd werd. Het nieuwe verloop in trekt richtingen. Het voorname leermiddel was, dat de massa's probeerden tot **SELFSTANDIG KLASSENOPRIJZING** te komen, dat is de leiding van het conflict verschillen bewijs in eigen handen houden en iedere leiding van enige partij of vakbeweging van de hand wissen. U.a.w.: de arbeiders ontzagen zich van iedere andere leiding, da die van hen zelf, zo min mogelijk beheer van hun klassekrachten in eigen hand. Het tweede kontra was, dat in vele gevallen de mijn leidende leiders staking niet verlaat, maar dat ze door de stakers bezet gehouden werd. Dit is in 11 mijnen het geval gevest.

Op het eerste gezicht lijkt deze overgang naar nieuwe vormen onbegrijpelijk, omdat in België geen enkele groepering in de arbeiderbeweging de propaganda voor het zelfstandig beheer van de bewegingen der arbeiders voert. ALLE partijen en groepen richten **IN** de vakverenigingen en vooroor de propaganda, dat de leiding van stakingen **NIEUW** direct bij de massa zelf kan bestaan, maar dat deze leiding aan de vakvereniging moet toevalen. We hebben er herhaaldelijk op gewezen, dat een dergelijke propaganda bij de tegenwoordige machtsverhoudingen volkomen fout is. Zelfs voor het voor de van de gewone strijd om de arbeidsovervaarden zijn zulke grote krachten uit de massa's nodig, dat ze onmogelijk te bannen zijn binnen het raam van een enigerlei partij of vakvereniging. De eisch van de directe, zelfstandige leiding der klassekrachten is daarom het draagvlak van de moderne klassebewegingen. In België is nog geen enkele groep, die deze eisch doet waarklinken. Alle groepen roepen, dat de grote massa te onontwikkeld, te weinig geschoold, te onervaren, te dom is, om haar eigen klassekrachten zelfstandig te kunnen beheersen. Daarom moet volgens hen de politieke partij of de vakverenigingsleiding het "denkende hoofd" van de klasse zijn.

A3

B4

A4

B4

B3

B3

B3

2.

En zie nu de praktijk! Wat al de "denkende hoofden", die zich partijen en partijtjes noemen, niet kunnen begrijpen, n.l. dat het draaipunt der klassenbeweging onder de tegenwoordige machtsverhoudingen in het zelfstandige beheer der klassekrachten ligt, dat begreep die z.g. onontwikkelde, onervaren, ongeschooldie, domme massa heel goed. De strijdende massa bleek hier al die "denkende hoofden" ver vooruit te zijn!

Het afwijzen der partijen in de Belgische stakingsbeweging vond zijn uitdrukking in de vorming van een "eenheidsfront", waarbij de partijen in de weg stonden. In het begin van de staking werd te Tamines bij Namen een grote stakingsvergadering gehouden. Het ging er heet toe, want de verschillende politieke schaakeringen vochten er om de leiding. Reformisten, Stalinisten, Trotzkisten, trachtten om strijd te bewijzen, dat "hun" partij de enige, de beste, de eerlijkste leider van het proletariaat is. Maar uit de massa kwamen andere stemmen. Onder donderende bijval werd door verschillende arbeiders de zelfstandige leiding opgeëischt. Een zei: "Vakverenigingen en partijen hebben steeds verraden en de communisten vertrouwen we net zo min. Ze zijn ook een partij. We vertrouuen alleen op ons zelf. De staking is onze eigen aangelegenheid en anderen hebben daar met hun pooten af te houden over "hun" partij te zeuren. Laten ze over de vraagstukken van de staking spreken. Want dat de staking al een politiek karakter heeft, dat hoeft geen communist ons te vertellen. De staking is het duidelijkste bewijs van wantrouwen tegen de tegenwoordige sociaal-democratische regeering. Laat ons er liever over praten, hoe we tot de algemeene werkstaking komen, als eerste stap naar de sociale revolutie."

De verschillende partijaanhangsters gingen echter voort elkaar onderling te bestrijden, waarop uit de vergadering een voorstel werd ingediend, dat neerkwam op:

"DE PARTIJZWETERS UIT DE ZAAL TE GOOIEN."

Dit voorstel werd met daverend applaus begroet en met nage-noeg alle stemmen voor aangenomen. (Uit een mondeling verslag der vergadering)

En dit standpunt werd niet alleen in het bekken van Namen: nog allemaal eveneens in de bekken van Charleroi en van Hengouwen. En dit standpunt werd niet alleen in het bekken van Charleroi en van Hengouwen: Dit blijkt uit het volgende: Zaterdag 18 Mei kwamen Jacquemotte en Glineur, twee leiders van de Communistische Partij, naar een mijn, die door de arbeiders bezet was, om de stakers toe te spreken. Ze kwamen voor de gesloten fabriekspoort en verzochten de "wacht" om toegelaten te worden, om namens de C.P. daar te spreken. De "wacht" verklaarde toen van achter het hek: "Jullie kunt in opdracht van je partij hier spreken, als jullie ons hier openlijk verklaart, dat jullie en je partij je aan de besluiten van de stakingsleiding onderwerpt, geen propaganda voor een partijbelang maakt en alleen het belang van de staking op de voorgrond stelt." Jacquemotte kon echter niet beloven, dat "zijn" partij zich aan de besluiten van de stakingsleiding kon onderwerpen, waarop de "wacht" antwoordde: "Dan ben jullie precies hetzelfde als Spaak, v.d. Velde en hun trouwanten. Jullie doet alleen wat radicaler, maar de staking kan jullie feitelijk weinig scheLEN. Jullie wilt de staking alleen voor wat partijreclame misbruiken." En daarop lieten ze deze "leiders zonder massa" onder hoongelach van de omstaande arbeiders voor de gesloten poort staan, zoodat ze onverrichter zake terug gingen. (Volgens mondeling verslag uit het stakingsgebied.)

3.

De toestand voor de staking.

Het "zwarte land", de kolendistricten in het zuiden van België, is een land van de diepste armoede. Er heerscht een enorme werkloosheid. Sinds 1925 werden vele mijnen gesloten, zoodat in het geheel 38.000 mijnwerkers van de Borinage er ruim 18.000 werden ontzettend. Velen verlieten de streek, om in de kolengebieden van het noorden werk te zoeken, maar op het ogenblik loopen er alleen in de Borinage 12.000 mijnwerkers zonder werk. In dit gebied werken nog slechts 8000 man, terwijl 12.000 stempelen. In de andere kolengebieden is de toestand wel iets beter, maar toch heerscht overal een grote werkloosheid. (Zie N.R.C. 21 Mei '35). Bovendien wordt op sommige mijnen niet meer gewerkt. Op sommige mijnen wordt 4 dagen gewerkt, op andere 5. 's Maandags ligt alles stil. Per week wordt f5.- gewerkt, op ander 5. 's Maandags ligt alles stil. Per week wordt f5.- en minder tot f 7.50 verdien.

Vooral de mijnwerkers hebben het in de crisis zwaar te verantwoorden gehad, doordat ze niet een z.g. "glijdende loonschaal" gelukkig gemaakt zijn. Dat wil zeggen, dat hun loonen berekend worden naar de beweging van de goederenprijzen. Daar de prijzen, dan gaat het loon mee omlaag. Alleen al op grond van deze "glijdende loonschaal" hebben de mijnwerkers hun loon met een kleine 30% zien dalen. Maar de werkelijke verlaging is veel groter, omdat de kortere werkweek werd doorgevoerd en verschillende toeslagen op het loon werden ingehouden, terwijl tevens het gratia-kolenverbrik voor het gezin werd ingetrokken. De Belgische mijnwerker heeft daardoor het levensspel van de chineesche koelie bereikt en ze gaan veelal met een stuk droog brood hun zwaar werk onder de grond beginnen. En tevens hun gevareelijker brood hun zwaar werk onder de grond beginnen. En tevens hun gevareelijker werk, want "wegens govaar voor instortingen mogen sinds enige maanden geen journalisten meer in de mijngangen afdaLEN." (N.R.C. 21 Mei)

"De werklozen verzamelen zich in drommen voor de arbeidsbeurs ter stempeling." (Als voorbeeld). "Vader hangen ze de hele dag in de volkshuizen zonder iets te vertieren, discussieeren en kaarten en verdwijnen 's avonds tegen half 9 in hun krotten, om te slapen. Want licht wordt niet gebraucht, terwijl in dit gebied ook geen straatverlichting is. De gemeenten kunnen dit niet beletten. Om half 9 is alles uitgestorven. Het duister van de nacht omhult het zwart van de landstreek en de dichte wanhop van de bevolking.

De moderne vakbonden en de sociaal-democratie hebben in de mijnbevolking altijd een krachtig bolwerk gevonden. De overgrote meerderheid der arbeiders is en was reformistisch georganiseerd. De Stalinisten hadden en hebben weinig invloed. En tot voor 1932 hadden ook de Trotzkisten weinig te beteekenen. Onder de druk van de crisis werd de leuze van de algemene staking telkens opnieuw door de massa binnen de oude arbeidersbeweging aangehaeld. Maar deze verklaarde: "STAKING IN DE CRISIS IS ONZIN!" Ten slotte kon de oude arbeidersbeweging echter niet verhinderen, dat in 1932 een spontane staking losbrak. De arbeiders gingen tot zelfhandelen over, ze breidden de beweging uit zo ver ze konden en wendden zich daarna tot de vakbeweging met de leuze: "De kassen open". Dit betekende meteen, dat de leiding der beweging op de vakverenigingen zou overgaan. Deze namen dit aan, maar daarmee was de hoge zaak natuurlijk meteen op dood spoor geweest.

B3

B

B3

6

4.

In deze strijd kregen de Trotzkisten groote invloed. Vooral zij voerden de propaganda, dat de vakbewegingsbonzokratie tot strijde gedwongen moest worden. Na de staking van '33 bleef de invloed der Trotzkisten stijgen. Het nam de vorm aan, dat de arbeiders hun partij en vakbeweging wel trouw bleven, maar dat de massa "linksch-socialistisch" werd. In deze linker vleugel en vooral in de jeugdbeweging centeerde zich alle ontevredenheid en de wil tot de bezittende klassen.

In Februari '35 kwam de ontevreden stemming der bevolking openlijk aan de dag bij de z.g. Februari-demonstratie's te Charleroi. 40.000 arbeiders demonstreerden voor v.d.Velde, Spaak en Hendrik de Man naar aanleiding van de groot-scheepsche propaganda voor het "plan van de arbeid". De jeugdorganisatie, die in België zeer bedrijvig is, droeg transparanten met: "Niet het Plan aan de macht, maar met het Plan om de macht." "Algemeene werkstaking - Revolutie!" "Controle der productie door de arbeiders!" "Controle der banken door de arbeiders!" Ze vormden spreekkoren, die overal éénzelfde leus deden weerklanken:

"ALGEMEENE WERKSTAKING - DIRECTE ACTIE!
van eenzelne
f 1932 tot '35 bestaan.

WERKSTAKING - DIRECTE ACTIE!"
Vanaf 1932 tot '35 hadden de massa's zich naar links ontwikkeld
dat deze strijd door hun organisatie's geleid moest worden. Ze wachtten
slechts op het bevel van hun leiders.
Maar de leiders dachten er niet
de intredende regeringssamenstelling
gunde van de arbeiders.

Maar de leiders dachten er niet aan, dit bevel te geven. Bij
gunde van de toestand voor oogen te houden en eischten een socialistisch
katholieke regering. Zoo bevatte de nieuwe regering 5 socialistische
ministers, waaronder Delattre, de voorzitter van de mijnwerkersbond en
Spaak, die voor die tijd het heftigste op de reformistische leiders ge-
scholden had. Onder de massa's, die vooral op Spaak hun hoop gevestigd
hadden, kwam daarmee een geweldige ontgaocheling, zoodat ze hem van ver-
raad beschuldigden. Spaak werd uit de redactie van het linksche blad
"Action socialiste" gezet en het blad kwam onder contrôle van de arbei-
ders van Charleroi.

De hongerende massa's voelen zich bedrogen. Ze weten, dat hun organisatie's nu tot de regeringspartij behoren en deze hen daarom niet in een algemene werkstaking kunnen aanvoeren. Ze staan nu alleen tegen het machtige kapitaal en zijn staat. En daarmee begint nu pas hier de gedachte om zelf te handelen, te rijpen.

De staking.

1 Mei 1935. De vakbeweging en de sociaal-democratie hadden de massa opgeroepen, op deze dag algemeen te staken onder het parool: "Voor het Plan van de Arbeid!" Zoals altijd in België werd ook nu druk gestaakt. Maar toch waren er hier en daar arbeiders, die op 1 Mei waren

5.
bliven doorwerken. Dit werd het feitelijke uitgangspunt voor de gewel-
dige stakingsovering, die van 11 tot 25 Mei heeft geduurde. Toen op
2 Mei de arbeiders van de Bouwraad te Pont-de-Loup weer op het werk
voegden, was het tot nadrukkelijke verbazing dat da directie de onderkui-
tinge leidde, dat het personeel van de bouw niet op in, maar het
personeel van P&G van wairde niet ontzwaard te werken, waarop
het conseil van P&G van wairde niet accepteert. Op 25 Mei werden terrein werd meteen
gevraagd om het werk verlengd te stellen. Op 26 Mei werden opdrachten en de volgende
dag werden opgesteld:
a. te repareren.

Ieder voelde, dat er wat in de lucht hing, maar niemand wist, wat er zou gebeuren. En ondertussen stonden de verhoudingen (door devaluatie), door dat de levensmiddelen prijs gestegen waren. Daar zwam terwijl de lonen nog niet daarovereenkomstig werden. De arbeid, die het kruitvat deed springen; de socialistische minister van Arreid, de vroegere voorzitter van de mijnwerkersbond Delattre, voerde het decreet betreffende de verlaging van de kindertoeslag, door. Vrijdag 10 Mei werd deze nieuwe verlaging op de St. Barbara-mijn te Tamines bij Namen bekend gemaakt.

B3

B3

B3

6

Zaterdag 11 Mei legde het heele personeel van 500 man het werk neer. Er werd een delegatie naar de directeur gesonden, om te onderhandelen. Maar de directeur was afwezig. Daarop besloot het heele personeel op de mijne te blijven, tot de directeur zou komen en men veranderde het fabrieksterrein in een kampeerterrein. Vrouwen en kinderen kwamen eten brengen. 's Avonds om half 11 verscheen de directeur, maar hij kon de eischen niet inwilligen. Tegelijk verschenen politie en militairen, die echter bij de dreigende houding der arbeiders niet dursten ingrijpen. Middernacht wordt plotseling de delegatie opnieuw bij de directeur geroepen. Naar meteen kwamen nieuwe militaire troepen, die begonnen schiet ges uit te voeren. "Zonder de minste waarschuwing schoten zij op de stakers." ("Het Volk" 13 Mei). Plotseling ging al het licht uit en werd de strijd in het donker voortgezet. 's Morgens om 6 uur waren de arbeiders over. Er was toen nog 117 man aanwezig, waarvan 60 gescreest werden.

Van nu af begint de stakingsbeweging zich regelmatig te ontwikkelen, eerst langzaam, maar bij het ingrijpen der militairen in verband met de beweging (op Maandag wordt nogens gewerkt), Woensdag wordt Charleroi in de beweging getrokken. Toch is de beweging naar omvang betrekkelijk gerimpeld. Bij Namen staakt alleen de mijn St. Barbara, in de Borinage staat 5.000 man en bij Charleroi 8.700 man. Dat is voor deze gebieden, die te zamen 30.000 mijnwerkers omvatten, dus zeer weinig. Van de 58 mijnen, die er zijn, zijn er dan ook slechts 15 in de staking getrokken. (Deze stellen, die door de burgerlijke pers worden opgegeven, zijn niet betrouwbaar, omdat een groot aantal mijnen reeds door de crisis waren stilgelegd. Er zijn wel 58 mijnen, maar het is de vraag, hoeveel er nog in bedrijf waren. Maar hoe dit ook zij: De overgrote meerderheid der mijnwerkers nam tot Donderdag 16 Mei niet aan de beweging deel. De grote massa luisterde nog naar de socialistische leiders en vakverenigingsbonden.)

De eerste week verliep dus voor de staking niet gunstig. Hoe slechts een zesde deel in staking. Maar al was deze beweging maar een klein deel van de beweging naar de socialistische leiders en toch werden de bezittingen van de arbeiders overgenomen.

Maar al was deze beweging naar onvang ook betrekkelijk klein, toch werden de bezittende klassen en hun zaakwaarnemers er ten zeerste door wantrouw. Ten eerste doordat de beweging zich langzaam maar zeker ontstond, ten tweede echter, doordat deze kleine groep arbeiders als nieuwe, zelfstandige maatschappelijke kracht optrad. Deze strijdende arbeiders wezen iedere leiding van de officiële arbeidersbeweging van de hand; ze hadden geen feitelijke "leider". En dat is zeer gevvaarlijk voor de heerschende klassen. Meeds jaren geleden zet de afgevaardigde Delbrück in het Duitsche parlement naar aanleiding van een grote verkiezingsoverwinning der sociaal-democratie:

"Deze opmarsch zou verontrustend zijn, wanneer ze geen leiders hadden. Maar met leiders kan men tot een vergelijk komen dat zijn mensen zօcals wij, die koken ook met water."

B3

B3

B 3

8.

Het bijleggen der conflicten door de vaktbond.

Inderdaad deden de autoriteiten en de moderne mijnschakera-
bond alle pogingen om de conflicten bij te houden, al daarbij zo dat
op verschillende wijze. De moderne bond trok ook een manifest aan de
eerste plaats bij te leveren, door de staking te biechten door van hun
leden te verlangen, dat ze zullen oordelen.

"Het hoofdbestuur van de moderne mijnschakera-bond heeft een
manifest gericht tot de mijnschakers, wie in zij worden gewaarschuwd
aan de 5 socialistische ministers, die.....onveiligheid veroeketen
van verbetering; in de toestand der arbeidersklasse. Het manifest regt,
dat stakingen op dit ogenblik slechts in zeer uitzonderlijke gevallen
zijn te rechtvaardigen en eerst nadat alle middelen zijn uitgeput, om
langs de weg der onderhandeling een oplossing te krijgen voor de plaat-
schijke conflictisten, die zich kunnen voordean." ("Het Volk" 21 Mei, och-
tendblad). "De moderne arbeidersbond heeft van het begin af aan stel-
ling genomen tegen de wilde stakingen. In een manifest heeft de bond
o.a. gezegd, dat deze stakingen gelijk staan met woordbreuk en in
hetzelfde niet de tactiek, die door de moderne arbeidersbeweging
wordt gevolgd." ("Het Volk" 21 Mei, avondblad). "Te Chatelainau zijn
commissarissen aangeleid. De socialistische vakbonden spreken aan tot
woorden van vrede, wat niet opgevolgd wordt." (N.R.C. 18 Mei).

Dane voorn van het bijleggen der conflicten had geen succes. Het echte dat daarmee bereikt werd, en dat was voor de bezittende klasse en voor handelsgangers de vakverenigingen reeds heel veel, was, dat de grote massa der mijnwerkers nog niet aan de staking deelnam. Daarom probeerde de moderne mijnenbond ook op andere wijze de staking te breken, waarmee hier en daar meer resultaat bereikt schijnt te zijn. De zake is deze, dat de stakingssituatie volstrekt niet op gemeenschappelijke grondslag stond, wat de eischen betreft. Daze eischen waren voor de meeste mijnen verschillend. Op de ene mijn gingen alleen om de minimum-loonen, op een andere ook om de kinderloontoezuil en op weer anders om algemeene loonsverhoging. Tegenzeg algehele was de eisch van de handhaving van de arbeidsoordeling en een minimumloon van 30 francs ($f\frac{1}{4},50$) per dag. Verdigt was hiervan een algemeene loonsverhoging van 5%, op enige van 10% verhoogd.

Van deze omstandigheid trof de mijndirectie nu heel handig gebruik te maken, door op verantwoordelijc afstandelijke wijnen "het conflict bij te leggen". "In de mijn Marchionne-aux-Font slaagden de mijnwerkersbonders er in, van de mijndirectie te verkrijgen, dat langs de loopen zouden worden hersteld. De stakers namen hiertoe geen en hielten Vrijdag het werk te hervatten. In een mijn te Flonvly verloren het conflict op dezelfde wijze. In twee mijnen te Chateletsau en Billy werd nog geen accoord bereikt." "Door tusschen twee plaatzen, zoodat Vrijdag 1000 van de 2500 stakers, die er Woensdag in de Borinage waren, het werk zullen hervatten." ("Het Volk" 17 Mei).

B3

B

10

... als ze hun ogen
hou van de propaganda.